

ΚΗΦΙΣΙΑΣ 215

Τα επόμενα βήματα

Ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας υπερβαίνει σημαντικά τον μέσο ευρωπαϊκό όρο συστημικά κατά τα τελευταία τρίμηνα. Φέτος και του χρόνου αναμένεται αυτή η τάση να διατηρηθεί, με τη χώρα μας να ανήκει σε μια μικρή ομάδα, κυρίως του ευρωπαϊκού Νότου, που αναπτύσσεται σταθερά παρά την αύξηση των επιτοκίων και την υποχώρηση των ρυθμών μεγέθυνσης που έχει προηγηθεί παγκοσμίως.

ΤΟ ΟΤΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ βρίσκεται σε σταθερό έδαφος αντανακλάται και στη βελτίωση των όρων χρηματοδότησής της με τη μείωση του διαφορικού κόστους του ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με άλλες χώρες και τη βελτίωση της πρόσβασης σε δανεισμό. Μια τέτοια εξέλιξη είναι υψηλής σημασίας να διατηρηθεί, αφενός μόνον να μην επανέλθει ως πρόβλημα το κόστος διαχείρισής του δημόσιου χρέους, αφετέρου δε για τη διευκόλυνση των επενδύσεων.

Η ΘΕΤΙΚΗ, όμως πορεία της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να εκτιμηθεί σε συνάρτηση με τις αρχικές συνθήκες εξόδου της από τις διαδοχικές κρίσεις όπως επίσης και με τις προκλήσεις στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον. Είναι κρίσιμο, για τις προοπτικές που διαμορφώνονται, να αξιολογηθούν λόγω ανησυχίας και προτεραιότητας πολιτικές. Επιδίδεται να σταθούμε σε τέσσερις περιοχές.

ΠΡΩΤΑ, είναι οι εξαγωγές. Είναι σε θετική τροχιά, όμως τα πιο πρόσφατα δεδομένα δείχνουν σχετική υποχώρηση. Ακόμη και αν αυτή είναι παροδική, υπενθυμίζει το πόσο ευαίσθητη είναι η οικονομία μας σε εξωτερικές πιέσεις. Πρέπει να συνυπολογιστεί ότι η προστιθέμενη αξία των εξαγωγών μας δεν είναι υψηλή. Συνεπώς, όταν οι εμπορικοί μας εταίροι δεν αναπτύσσονται γρήγορα, όπως συμβαίνει σήμερα με μεγάλο μέρος της Ευρώπης, οι ελληνικές εξαγωγές πιέζονται για μερίδιο αγοράς ή αξία. Η διεκδίκηση περισσότερων και ποιοτικά ανώτερων εξαγωγών θα είναι μια συνεχής και κρίσιμη προσπάθεια.

ΕΠΕΙΤΑ, είναι η αγορά εργασίας. Η μείωση της ανεργίας από τα ιδιαίτερα υψηλά επίπεδά της τα τελευταία χρόνια ήταν μια ευεργετική για τα νοικοκυριά εξέλιξη. Πλέον, δεν θα είναι εξίσου εύκολο να μειωθεί γρήγορα κάτω από το 10%, ένα ποσοστό που χαρακτηρίζει άλλωστε την οικονομία μας και τα χρόνια της γρήγορης ανάπτυξης προ κρίσης. Τα δεδομένα καταδεικνύουν αυτή την κόπωση και υπογραμμίζουν την ανάγκη ενεργητικών πολιτικών για περαιτέρω μείωση της ανεργίας αλλά και τη διείκνωση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, ιδί-

γράφει
ο ΝΙΚΟΣ ΒΕΤΤΑΣ*

*Γενικός διευθυντής ΙΟΒΕ και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Για να διασφαλιστεί η πορεία ευημερίας απαιτούνται έμφαση στην προσέλκυση επενδύσεων, επιμονή σε αλλαγές στις αγορές και στον δημόσιο τομέα, καθώς και σταθερότητα στα στόχευση

Μια δεύτερη ώθηση στην οικονομία

ως των στρωμάτων που αντιμετωπίζουν εμπόδια, όπως οι νέοι και οι γυναίκες.

ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, είναι η χρηματοδότηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Παρά τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τα βήματα πρόοδου, η πιστωτική επέκταση καταγράφεται ασθενής. Παράλληλα, στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών υπάρχει μια πρόσφατη μικρή αντιστροφή της θετικής τάσης. Ακόμη και αν αυτή είναι προσωρινή, πρέπει να συνεκτιμηθεί με την ανάγκη ταχύτερης προόδου στην επίλυση του προβλήματος στην αγορά.

ΤΕΛΟΣ, υπάρχει το ζήτημα των τιμών. Εκτιμάται ότι, εφόσον δεν υπάρξει νέα πυροδότηση από το εξωτερικό, το πρόβλημα του πληθωρισμού θα έχει υποχωρήσει σημαντικά στο υπόλοιπο της χρονιάς. Παραμένει, όμως, ζήτημα το σχετικά υψηλό επίπεδο των τιμών που έχουν διαμορφωθεί σε διάφορες αγορές, το οποίο δεν μπορεί να υποχωρήσει χωρίς μέτρα αύξησης της προσφοράς, με ενίσχυση της νέας παραγωγής και του ανταγωνισμού.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ όπως τα παραπάνω υπενθυμίζουν πως η οικονομία μας προσπαθεί να αποκτήσει σταθερό βηματισμό, όμως σε πλέγμα εγγενών αδυναμιών της και διεθνών προκλήσεων. Κάποιες από τις δυνάμεις που την τροφοδότησαν πρόσφατα σταδιακά εξαντλούνται. Χρειάζεται μια νέα ώθηση ώστε να διασφαλιστεί η πορεία ευημερίας.

ΑΥΤΗ μπορεί να στηριχτεί σε τρεις βάσεις. Πρώτον, έμφαση στην προσέλκυση επενδύσεων, ιδίως των πιο παραγωγικών. Το σχετικό κενό που έχει δημιουργηθεί είναι ο βασικός λόγος για την αδυναμία επίτευξης υψηλότερων μισθών συντομότερα. Δεύτερον, επιμονή σε αλλαγές στις αγορές και στον δημόσιο τομέα, που θα απελευθερώσουν δυναμισμό - οι σχετικές μεταρρυθμίσεις δεν αποτελούν τυπική ανάγκη αλλά προϋπόθεση συνεχούς εκσυγχρονισμού. Τρίτον, σταθερότητα στη στόχευση. Ενδεχόμενη αμφισημία προθέσεων θα ακύρωνε τις επιμέρους θετικές κινήσεις, καθώς μόνο η προσδοκία νέων συνθηκών μπορεί να κινητοποιήσει το αναγκαίο φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο.

